

Aprobat:
la Congresul al
XV –lea extraordinar
al Asociației Surzilor
din Republica Moldova
din 29 mai 2010

Înregistrat:
la Ministerul Justiției
Republicii Moldova
prin hotărîrea nr. 61
din 14 iulie 2010

STATUTUL

Asociației Surzilor din Republica Moldova

I. Dispoziții generale

1. Denumirea: Asociația Obștească ”Asociația Surzilor din Republica Moldova” (în continuare Asociația).

Adresa: mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 1. MD – 2009

Asociația surzilor a fost creată în anul 1940 prin Hotărârea Consiliului Comisarilor Poporului din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească nr.451 din 18 noiembrie 1940 și inițial avea denumirea „Societatea Moldovenească a Surdomuților”.

2. Asociația Surzilor din Republica Moldova este o asociație ce urmărește beneficiul public, independentă de autoritățile publice, constituită în forma organizatorico-juridică de “asociație obștească”, bazată pe numărul membrilor fixat. Asociația este creată pentru desfășurarea activității comune a persoanelor cu deficiențe de auz cu scopul realizării drepturilor legitime în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

3. Asociația este liberă de a-și determina structura internă, a-și alege scopurile, formele și metodele de activitate, activează în conformitate cu Constituția și legislația Republicii Moldova și în baza principiilor asocierii benevole, independenței, autogestunii și egalității în drepturi a tuturor membrilor.

4. Asociația este creată pe durată nedeterminată și este asociație obștească republicană pentru o perioadă nelimitată și își desfășoară activitatea căreia se desfășoară pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

5. Asociația este persoana juridică și dispune de bilanț propriu, conturi bancare, are dreptul să încheie contracte din numele Asociației, să dobândească drepturi patrimoniale și nepatrimoniale, să îndeplinească obligațiunile, să fie reclamat și pârât în instanța de judecată.

6. Asociația poartă răspundere pentru acțiunile sale cu întreg patrimoniul care îi aparține. Asociația nu poartă răspundere pentru obligațiile membrilor Asociației, întreprinderilor, organizațiilor și instituțiilor Asociației.

7. Asociația are dreptul:

1) să difuzeze liber informația despre activitatea sa;

2) să fondeze publicații periodice proprii și să se folosească de cele de stat în ordinea stabilită;

3) să desfășoare activități de editare;

4) să reprezinte și să protejeze interesele legale ale membrilor săi în organele și organizațiile de stat;

5) să obțină de la autoritățile publice informația necesară pentru realizarea sarcinilor statutare, cu excepțiile prevăzute de legislație;

6) să înființeze subdiviziuni structurale locale;

7) să desfășoare activitate de producere și de antreprenorat, prin intermediul întreprinderilor specializate pentru realizarea scopurilor și sarcinilor statutare în conformitate cu legislația;

8) să participe la concursurile naționale și internaționale în scopul obținerii alocațiilor, granturilor, burse de la state străine, fonduri de la organizații naționale și internaționale, precum și de la persoane fizice;

9) să încheie cu persoane fizice și juridice acorduri cu privire la colaborarea tehnico-științifică, economică, financiară și de producere, cu privire la prestarea serviciilor și lucrărilor îndreptate spre realizarea scopurilor și sarcinilor statutare;

9¹) să presteze servicii sociale;

9²) în baza legislației cu privire la activitatea de voluntariat să atragă în activitatea Asociației persoane cu deficiențe de auz care au împlinit vârsta de 16 ani;

9³) să acorde suport informațional necesar familiilor, în care sînt copii cu deficiențe de auz, pentru soluționarea problemelor privind integrarea socială a acestor copii;

10) să încheie contracte cu alte asociații obștești pentru realizarea scopurilor și sarcinilor statutare;

11) să realizeze cercetări științifice, să înfăptuiască expertiza obștească a proiectelor și programelor de o importanță socială și să participe la lucrările comisiilor mixte la care se examinează aceste proiecte;

12) să aibă denumire și simbolică proprie;

13) să-și realizeze pe deplin împuternicirile acordate persoanelor juridice de către Codul Civil și de prevederile Legii cu privire la asociațiile obștești;

14) să generalizeze practica aplicării legislației referitor la probleme legate de activitatea sa și să elaboreze propuneri cu privire la perfecționarea acesteia;

15) să adere și să participe la activitatea asociațiilor obștești internaționale (nonguvernamentale), să întrețină relații internaționale directe, să încheie acorduri și contracte corespunzătoare.

8. Asociația este obligată:

1) să respecte Constituția și legislația Republicii Moldova, convențiile internaționale, la care Republica Moldova este parte, precum și Statutul Asociației;

2) în cazul modificării legislației și constatării necorespunderii actelor de constituire cu legislația, să introducă modificările necesare;

3) să informeze anual organul de înregistrare despre continuarea activității Asociației indicând denumirea, sediul organului de conducere, date despre conducător, precum și alte informații incluse în Registrul de Stat al asociațiilor obștești. **Neprezentarea acestor date în decurs de doi ani, atrage excluderea Asociației din Registrul de Stat și pierderea de către Asociație a calității de persoană juridică, în baza hotărîrii judecătorești;**

4) să introducă în buget **să verse în bugetul public național** și în fonduri nebugetare impozite și alte plăți obligatorii în conformitate cu legislația;

5) să susțină atestarea la Comisia de certificare de pe lângă Ministerului de Justiție pentru a primi certificatul de stat prin care se atestă utilitatea publică, statutul necomercial și neprofitabilitatea activității Asociației, precum și neparticiparea acesteia la companiile politice preelectorale, nesuținerea vreunui partid, alianță sau candidat în organele publice. **să solicite Comisia de certificare de pe lângă Ministerul Justiției atribuirea statutului de utilitate publică și eliberarea certificatului de utilitate publică prin care se atestă caracterul de interes public, necomercial și neprofitabil al activității Asociației, precum și neparticiparea acesteia la campaniile electorale, nesuținerea vreunui partid, organizație social-politică, bloc sau candidat în cadrul alegerilor autorităților publice.**

6) să nu susțină nici un partid politic, organizație social-politică, bloc sau candidat aparte în cadrul alegerilor autorităților publice și să nu utilizeze mijloacele cu destinație specială, alte mijloace și venituri provenite din activitățile prevăzute de statut sau legate de proprietățile sale pentru finanțarea acestora.

7) să-și desfășoare activitatea în mod transparent, care se va manifesta prin:

- publicarea informațiilor privind activitatea sa în mijloacele de informare în masă, inclusiv pe pagina web a Asociației;

- prezentarea organului de înregistrare în termenul prevăzut de lege a raportului de activitate a Asociației conform modelului aprobat de Comisia de certificare (care va conține și categoriile de beneficiari ai rezultatului activității de utilitate publică);

- declarației financiare, care va include raportul financiar pentru ultimul an de activitate întocmit potrivit standardelor contabile;

- a informației despre sursele de finanțare a asociației obștești, mijloacele financiare și materiale obținute, folosirea acestor mijloace, inclusiv cheltuielile generale și cheltuielile administrative, despre mijloacele financiare obținute în urma desemnării procentuale, prevăzută de Codul fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997, precum și date despre utilizarea acestor mijloace.

9. Amestecul neîntemeiat al organelor de stat, al organizațiilor și al funcționarilor publici în activitatea Asociației, precum și amestecul Asociației în activitatea organelor de stat, organizațiilor și a funcționarilor publici nu se admite, cu excepția cazurilor prevăzute de legislație.

10. Asociația își desfășoară activitatea pe principiile de autogestiune, și autofinanțare liberului consimțământ, autonomiei, autogestiunii și egalității în drepturi a tuturor membrilor, în baza prezentului Statut.

II. Scopurile și sarcinile Asociației

11. Asociația este creată și activează în scopul realizării și apărării drepturilor civile, economice, sociale, culturale, a altor drepturi și libertăți legitime ale membrilor Asociației, dezvoltării activismului social și spiritului de inițiativă al persoanelor, satisfacerii intereselor lor profesionale și de amatori în domeniul creației științifice, tehnice, artistice; ocrotirii sănătății, populației antrenării acesteia în activitatea filantropică, în practicarea sportului de masă și a culturii fizice, desfășurării activității de culturalizare a membrilor Asociației; ocrotirii naturii, monumentelor de istorie și cultură, educației patriotice și umanistice; extinderii contactelor relațiilor internaționale și desfășurării de către membrii Asociației a altor activități neinterzise de legislație.

12. Sarcinile fundamentale ale Asociației, sunt:

Reabilitarea medicală, socială și prin muncă a membrilor Asociației, acordarea dreptului la muncă și învățatură, asigurarea materială și socială, ocrotirea sănătății și alte asigurări sociale, subordonând acestor scopuri activitatea economică și de producție a întreprinderilor speciale ale Asociației. Obiectivele de bază ale Asociației sînt reabilitarea socială, profesională și prin activități de muncă a persoanelor cu dizabilități auditive și incluziunea socială a acestora.

13. Pentru realizarea scopurilor și sarcinilor sale Asociația:

- 1) duce evidența persoanelor cu deficiențe de auz și contribuie la înregistrarea lor în Asociație;
- 2) organizează și desfășoară activități de culturalizare, sportive și de întremare între surzi;
- 3) sprijină organele de stat și instituțiile de protecție a sănătății, de cultură, de învățământ și asigurării sociale, contribuie la evidența și încadrarea copiilor cu deficiențe de auz și vorbire în instituții preșcolare și școli speciale, la crearea centrelor surdologice, instituțiilor culturale, caselor-internat și grupelor pentru invalizi și bătrîni în instituțiile asigurării sociale;
- 4) sprijină membrii Asociației la învățatură, la primirea calificării profesionale și pregătirii speciale, la încadrarea în cîmpul muncii la întreprinderile specializate și organizațiile Asociației, precum și la întreprinderile de stat, private și colective;
- 5) acordă ajutor persoanelor cu deficiențe de auz, la fondarea organizațiilor și întreprinderilor private constituite în orice formă organizatorico-juridică în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova;
- 6) elaborează programul cu privire la acordarea ajutorului material bătrînilor, persoanelor singure și incapabile de muncă din cadrul Asociației în dependență de necesitățile lor și de posibilitățile financiare ale Asociației;
- 7) facilitează pregătirea și formarea profesională, contribuie la plasarea în cîmpul muncii a interpreților și traducătorilor în limbajul semnelor, precum și atestarea și recalificarea lor contribuie la pregătirea, formarea profesională și la plasarea în cîmpul muncii a interpreților limbajului mimico-gestual, precum și la perfecționarea și atestarea lor;
- 8) acordă servicii de traducere și interpretare în limbajul semnelor în cadrul Asociației Surzilor Republicii Moldova prestează servicii de interpretare a limbajului mimico-gestual;
- 9) dezvoltă și implementează programe de parteneriat social cu autoritățile publice, în scopul protejării persoanelor cu deficiențe de auz;

10) monitorizează, efectuează analiza și sinteza legislației în vigoare în domeniul drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor cu deficiențe de auz, dezvoltă și prezintă recomandări pentru îmbunătățirea legislației;

11) exercită controlul social asupra punerii în aplicare a legislației Republicii Moldova privind protecția socială a persoanelor cu deficiențe de auz;

12) **participă la formarea politicii de stat în atitudinea față de persoanele cu deficiențe de auz și rezolvarea participă la formarea politicilor de stat privind persoanele cu dizabilități și soluționarea** problemelor lor, în conformitate cu Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități din 13 decembrie 2006, **Legea nr. 60 din 30.03.2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități** și cu Normele standarde privind asigurarea posibilităților egale pentru persoanele cu dizabilități, adoptată de către Adunarea Generală a ONU la 20 decembrie 1993;

13) în colaborare cu autoritățile publice din Republica Moldova promovează crearea și dezvoltarea sistemului de stat în privința prestării serviciilor de traducere în limbajul semnelor pentru persoanele cu deficiențe de auz.

III. Modul de formare, structura și competența organelor de conducere a Asociației

14. Asociația este fondată în baza criteriului teritorial. Baza Asociației o constituie organizațiile primare și teritoriale.

15. Organele de conducere ale Asociației, sunt:

1) Organele centrale:

- Congresul Asociației;
- Cărmuirea Centrală a Asociației;

2) Organele de conducere locale:

- Conferința Filialei Teritoriale;
- Cărmuirea Filialei Teritoriale;
- Adunarea Generală **sau Conferința** a organizațiilor primare;
- Biroul organizației primare.

16. Principiul de bază în conducerea Asociației îl constituie colegialitatea - condiție neapărată pentru activitatea normală a organizației, pentru instruirea corectă a cadrelor, pentru dezvoltarea spiritului de activitate și independență a membrilor Asociației. Colegialitatea conducerii se combină cu răspunderea personală a angajaților pentru obligațiile încredințate.

17. Organele superioare de conducere ale Asociației nu sunt în drept să elibereze din funcție conducătorii subordonați aleși, fără acordul acelor organizații care i-au ales.

18. Organul suprem de conducere îl constituie Congresul delegaților aleși de către Conferințele Filialelor Teritoriale.

1) Congresul ordinar se convoacă de către Cărmuirea Centrală a Asociației o dată la 5 ani. Normele de reprezentare și ordinea alegerii delegaților la Congres se determină de către Cărmuirea Centrală a Asociației. Convocarea Congresului și ordinea de zi se anunță nu mai târziu de două luni până la convocarea Congresului;

2) Congresul extraordinar se convoacă la inițiativa Cărmuirii Centrale a Asociației sau la cererea **a 2/3 unui grup, care cuprinde mai mult de 1/2 din delegații la congres, sau la cererea a cel puțin 1/2 din numărul cărmuirilor filialelor teritoriale; în aceeași ordine ca și Congresul ordinar;**

2¹) Despre convocarea congresului extraordinar se anunță cel târziu cu 45 de zile calendaristice până la începutul congresului;

2²) Proiectul ordinii de zi a congresului extraordinar se anunță cel târziu cu 30 de zile calendaristice până la începutul congresului;

3) Congresul Asociației este deliberativ prin prezența a 2/3 din delegați. Hotărârile Congresului se adoptă cu majoritatea voturilor (din numărul participanților la votare) prin vot deschis.

4) Împuternicirile delegaților la Congresul XVI și împuternicirile delegaților la congresele ulterioare se păstrează pe durata întregii perioade pînă la petrecerea următorului congres ordinar al Asociației.

19. Competența Congresului Asociației:

1) aprobă rapoartele de activitate ale Cîrmuirii Centrale a Asociației și ale Comisiei Centrale de Revizie și Control;

2) determină direcțiile prioritare ale dezvoltării în continuare a Asociației;

3) adoptă Statutul Asociației și, în caz de necesitate, introduce în acesta modificări și completări în Statut;

4) aprobă candidaturile în Cîrmuirea Centrală a Asociației din cadrul delegaților la congres; din reprezentanții Filialei Teritoriale;

5) determină numărul și alege prin vot deschis membrii Comisiei Centrale de Revizie și Control;

5¹) Stabilește componența numerică a Consiliului de Supraveghere și alege membrii acestuia prin vot deschis;

5²) Audiază informația despre activitatea Consiliului de Supraveghere;

5³) Deleagă Cîrmuirii Centrale a Asociației dreptul de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunurilor Asociației;

6) examinează și aprobă raportul Cîrmuirii Centrale a Asociației privind gestionarea proprietății, care aparține proprietății Asociației introduse în capitalul social al întreprinderilor create de către Asociație; societăților comerciale (societății pe acțiuni și societății cu răspundere limitată);

7) aprobă regulamentele cu privire la desfășurarea congreselor Asociației și plenarelor Cîrmuirii Centrale, regulamentele privind Cîrmuirea Centrală a Asociației și privind organele de control și revizie ale Asociației;

7¹) aprobă procesul verbal al Plenarei Cîrmuirii Centrale a Asociației privind alegerea președintelui Asociației;

7²) adoptă decizii privind reorganizarea sau dizolvarea Asociației;

8) soluționează și alte probleme incluse în ordinea de zi.

Cîrmuirea Centrală a Asociației Surzilor din Moldova

20. Cîrmuirea Centrală a Asociației.

1) Cîrmuirea Centrală a Asociației este un organ permanent colegial, care conduce toată activitatea Asociației în perioada dintre Congrese și își menține împuternicirile pînă la instituirea componenței noi a Cîrmuirii Centrale al Asociației.

2) Plenara Cîrmuirii Centrale a Asociației se convoacă nu mai rar cel puțin de trei ori pe an, iar ședința extraordinară a Plenarei Cîrmuirii Centrale este convocată din inițiativa Președintelui Asociației, 2/3 din numărul membrilor Cîrmuirii Centrale sau hotărârile a 3/4 din Cîrmuirile Filialelor Teritoriale ale Asociației.

2¹) Plenara Cîrmuirii Centrale a Asociației se convoacă din inițiativa Președintelui Asociației sau din inițiativa a mai mult de 1/2 din numărul membrilor Cîrmuirii Centrale sau prin hotărîrea a cel puțin 3/4 din din numărul cîrmuirilor filialelor teritoriale ale Asociației.

3) Plenara Cîrmuirii Centrale se consideră deliberativă la prezența a 2/3 din numărul membrilor Cîrmuirii Centrale. Hotărârile Plenarei se adoptă prin vot deschis cu voturile majorității membrilor Cîrmuirii Centrale prezenți la ședință.

4) Congresul deleghează Cîrmuirii Centrale drepturile de proprietar al patrimoniului Asociației.

5) În componența Cîrmuirii Centrale contingentul persoanelor cu deficiențe de auz nu trebuie să constituie mai puțin de 75 % din numărul total al membrilor Cîrmuirii Centrale.

6) Cărmuirea Centrală asigură executarea hotărârilor Congresului.

7) Membru al Cărmuirii Centrale a Asociației nu poate fi persoana angajată în Comitetul Executiv al Cărmuirii Centrale a Asociației, cu excepția Președintelui și vice-Președinților a Asociației, precum și a președinților filialelor teritoriale ale Asociației.

8) La încetarea înainte de termen a mandatului de membru al Cărmuirii Centrale, înlocuirea se îndeplinește din componența listei suplianților, aprobată de către Congresul Asociației.

9) Încetarea calității de membru în Cărmuirea Centrală are loc:

- din proprie inițiativă;
- în cazul decesului;
- la încetarea calității de membru a Asociației.

9) calitatea de membru al Cărmuirii Centrale încetează înainte de termen în baza hotărârii Cărmuirii Centrale în următoarele cazuri:

- din inițiativă proprie prin depunerea cererii respective;
- absență nemotivată la cel puțin două ședințe plenare consecutive ale Cărmuirii Centrale;
- la încetarea calității de membru a Asociației;
- intrării în vigoare a sentinței judecătorești de condamnare la privațiune de libertate a membrului Cărmuirii Centrale;
- de deces.

9¹) Mandatul membrului Cărmuirii Centrale se consideră vacant din momentul aducerii la cunoștință acestui membru a deciziei privind încetarea mandatului. Dacă decizia nu poate fi adusă la cunoștință membrului Cărmuirii Centrale, mandatul lui se consideră vacant din momentul adoptării deciziei de către Cărmuirea Centrală.

10) Membrii Cărmuirii Centrale suportă răspundere pentru hotărârile luate, dacă au votat pentru hotărârea dată. Către membrii Cărmuirii Centrale, care nu au fost de acord cu hotărârea Cărmuirii Centrale, opinia separată căroră a fost introdusă în procesul verbal a Plenarei, această prevedere nu se aplică. opinia separată a membrilor Cărmuirii Centrale care nu sînt de acord cu hotărîrea adoptată se înscrie în procesul verbal al Plenarei Cărmuirii Centrale.

11) Cărmuirea Centrală poate fi dizolvată dacă:

- ia repetat decizii pe aceleași întrebări, care au fost anulate prin hotărârile judecătorești definitive din cauza încălcărilor grave a Statutului Asociației sau legislației în vigoare;
- în termen de șase luni consecutive nu a luat nici o decizie indiferent de numărul Plenarilor petrecute;
- numărul membrilor Cărmuirii Centrale s-a micșorat mai puțin de 2/3 din numărul total.

12) La apariția uneia din situațiile, prevăzute în art. 20 p. 11, Cărmuirile Filialelor Teritoriale sunt obligatorii în termen de 2 săptămîni să creeze comitetul organizatoric privind convocarea și desfășurarea. În cazul apariției uneia din situațiile menționate la subpunctul 11) al punctului 20 Comitetul Executiv este obligat să creeze în termen de două săptămîni un comitet organizatoric care va convoca și petrece congresul extraordinar cu ordinea de zi – alegea componenței noi a Cărmuirii Centrale și Comisiei Centrale de Revizie și Control.

13) Competența Comitetului organizatoric:

- decide convocarea Congresului a Asociației;
- determină numărul de delegați la Congresul Asociației și numărul de delegați în componența Cărmuirii Centrale a Asociației proporțional numărului membrilor Asociației în fiecare Filiala Teritorială a Asociației aprobă proiectul ordinii de zi a Congresului extraordinar și stabilește data la care acesta se va convoca;;
- Congresul extraordinar se desfășoară în termen nu mai mult de 3 luni de cel mult 30 de zile calendaristice de la data emiterii hotărârii;
- anunță în formă scrisă delegații la congres despre proiectul ordinii de zi a Congresului, locul și data desfășurării acestuia.

21. Competența Cărmuirii Centrale a Asociației:

1) alege din componența sa Președintele și vice- Președintele Asociației și determină competența lor, în conformitate cu cerințele prevăzute la subpunctul 1) al punctului 22 din prezentul

Statut. Președintele Asociației este **concomitent** și conducătorul Comitetului executiv **de pe lângă** Cârmuirea Centrală;

1¹) **aprobă unul sau câțiva vicepreședinți ai Asociației, la propunerea Președintelui Asociației;**

2) Cârmuirea Centrală a Asociației creează Comitetul Executiv al Cârmuirii Centrale;

3) Plenara Cârmuirii Centrale emite hotărâri în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova, cu prezentul Statut și cu hotărârile Congresului Asociației;

4) determină numărul delegaților la Congresul Asociației **și numărul candidaților în membri ai Cârmuirii Centrale** proporțional cu numărul membrilor Asociației din fiecare filială teritorială;

5) decide convocarea Congresului Asociației și determină ordinea de zi;

6) anual adoptă bugetul Asociației și **executarea acestuia; cota de finanțare a fiecărei filiale din bugetul Asociației, proporțional cu numărul membrilor în fiecare Filiala Teritorială și realizarea bugetului la fiecare Plenară a Cârmuirii Centrale;**

7) aprobă numărul și componența Comisiilor Cârmuirii Centrale și dirijează activitatea lor;

8) aprobă raportul Președintelui Asociației despre executarea Hotărârilor Congresului și Plenarelor aprobate anterior;

9) aprobă Regulamentul și soluționează problemele cu privire la conferirea titlului de “Membru de onoare al Asociației”;

9¹) **adoptă decizii privind dreptul de posesie, de folosință și de dispoziție asupra bunurilor Asociației;**

10) aprobă modelele unice ale ștampilelor Cârmuirii Centrale, ale întreprinderilor, instituțiilor și ale Filialelor Teritoriale ale Asociației, emblema Asociației, precum și modelele fișelor de evidență și carnetelor de membru;

11) aprobă **hotărârile cu decizii** privind crearea, reorganizarea și **lichidarea dizolvarea** întreprinderilor specializate, instituțiilor și filialelor teritoriale ale Asociației;

12) **aprobă acțiunile cu privire la îmbunătățirea condițiilor de trai și stării materiale, la orientarea profesională, la organizarea muncii, instruirea profesională, organizarea odihnei, măsurile de fortificare a sănătății și sport în rândurile membrilor Asociației examinează chestiuni privind condițiile locative și de trai, orientarea profesională, angajarea în câmpul muncii, instruirea profesională, situația materială, organizarea odihnei cu măsuri culturale, organizarea activităților sportive și de întremare a membrilor Asociației;**

13) aprobă regulamente și instrucțiuni cu privire la activitatea Asociației;

14) **ia hotărâri pe marginea plângerilor examinează și adoptă decizii pe marginea petițiilor membrilor Asociației adresate Cârmuirii Centrale;**

15) elaborează **proiectele** regulamentelor cu privire la desfășurarea congreselor Asociației, plenarelor Cârmuirii Centrale, cu privire la Cârmuirea Centrală, organele de control și revizie ale Asociației și le prezintă Congresului pentru aprobare; și-l înaintează spre adoptare Congresului;

16) dirijează activitatea Asociației spre realizarea scopurilor statutare;

16¹) **adoptă formele și condițiile de remunerare a muncii Președintelui Asociației;**

17) **adoptă formele și condițiile de remunerare a muncii Președintelui Asociației, președinților Filialelor Teritoriale, precum și angajaților în Comitetul Executiv al Cârmuirii Centrale și organizațiilor Asociației aprobă structura, efectivul-limită, formele, condițiile și ordinea retribuirii muncii angajaților Comitetului Executiv de pe lângă Cârmuirea Centrală și a președinților filialelor teritoriale, în baza propunerilor elaborate și prezentate de către Președintele Asociației;**

18) adoptă hotărâri despre desfășurarea ședințelor extraordinare ale Cârmuirilor Filialelor Teritoriale.

19) rezolvă alte probleme ce nu țin de competența Congresului;

20) **Cârmuirea Centrală examinează și aprobă o dată în an** rapoartele reprezentanților Asociației **la întreprinderile specializate ale Asociației și adoptă deciziile necesare, societăților comerciale o dată în an;**

22. Președintele Asociației.

1) Președinte al Asociației poate fi membrul Asociației, persoană cu deficiențe de auz dizabilități auditive, care are experiență de lucru în cadrul Asociației, posedă limbajul semnelor și limba de stat. (În caz de neposedare a limbajului semnelor și limbii de stat – să posede în cursul unui an) mimico-gestual, este membru al Cîrmuirii Centrale, dacă pentru acesta a votat majoritatea membrilor Cîrmuirii Centrale.. Una și aceeași persoană nu poate ocupa funcția de Președinte al Asociației mai mult de două termene la rind consecutive, dacă pentru aceasta au votat cel puțin 2/3 din membrii Cîrmuirii Centrale.

2) Președintele Asociației determină structura și statele efectivul-limită, formele, condițiile și ordinea de remunerare a retribuirii muncii angajaților Comitetului Executiv în conformitate cu legislația în vigoare și înaintează de pe lângă Cîrmuirea Centrală și a președinților filialelor teritoriale și prezintă propunerile respective la plenara Cîrmuirii Centrale spre adoptare pentru aprobare.

3) Președintele Asociației realizează hotărârile luate de Cîrmuirea Centrală, iar în perioada dintre Plenare coordonează activitatea Asociației. Președintele Asociației este ales de Cîrmuirea Centrală pe termen de 5 ani.

4) În caz de boală gravă, deces sau demisie a Președintelui Asociației, noul Președinte se alege din numărul membrilor Cîrmuirii Centrale la Plenară. Pînă la alegerea noului Președinte funcțiile lui le îndeplinește vice – Președintele Asociației.

5) Alegerile Președintelui Asociației se desfășoară în conformitatea cu Regulamentul cu privire la Cîrmuirea Centrală;

6) Președintelui și vice-Președintelui Asociației, în caz de expirare a mandatului, Asociația îi garantează plata unei compensații în mărime de trei salarii lunare și angajarea în câmpul muncii în cadrul Asociației

23. Comitetul Executiv pe lângă Cîrmuirea Centrală a Asociației. este creat pentru:

- 1) desfășurarea activității economico-financiară a Asociației;
- 2) soluționarea problemelor social-economice;
- 3) executarea hotărârilor Congresului Asociației și Cîrmuirii Centrale;
- 4) prezentarea Cîrmuirii Centrale a raportului financiar trimestrial, care este expediat, după aprobare de Plenara Cîrmuirii Centrale, tuturor Filialelor Teritoriale pentru familiarizare.

La sfârșitul anului să reprezintă raportul anual.

Raportul financiar trebuie să conțină următoarele dispoziții generale:

- De administrare a imobilului;
- Mișcarea fondurilor fixe;
- Mișcarea mijloacelor financiare.

1) Comitetul Executiv pe lângă Cîrmuirea Centrală a Asociației:

- ține evidența activităților economico-financiare ale Asociației, care cuprind chestiuni de administrare a bunurilor, privind fluxul mijloacelor fixe și mijloacelor bănești;
- întreprinde măsuri concrete pentru îndeplinirea deciziilor Congresului Asociației și ale Cîrmuirii Centrale, precum și a dispozițiilor Președintelui Asociației.

2) Asupra Angajații din Comitetul Executiv de pe lângă Cîrmuirea Centrală a Asociației se extinde află sub incidența legislației muncii, precum și a legislației cu privire la asigurarea socială și medicală.

IV. Filialele Teritoriale

24. Filialele Teritoriale ale Asociației se creează prin hotărârea Cîrmuirii Centrale și activează în baza prezentului Statut și Regulamentului cu privire la Filialele Teritoriale ale Asociației.

25. Conferința Filialei Teritoriale se convoacă la hotărârea Cîrmuirii Centrale o dată în 5 ani. Normele de reprezentare și ordinea alegerii delegaților la Conferință se determină de Cîrmuirea Filialei Teritoriale.

26. Conferința este deliberativă cu prezența a 2/3 din delegați. Hotărârile se adoptă cu votul majorității delegaților prezenți prin vot deschis sau secret (conform hotărârii Conferinței).

27. Competența Conferinței Filialei Teritoriale:

- 1) aprobă rapoartele de activitate a Cărmuirii Filialei și Comisiei de Revizie și Control, emite hotărâri, determină sarcinile practice ale activității lor;
- 2) alege Cărmuirea și Comisia de Revizie și Control (Revizorul) în numărul stabilit de Conferință;
- 3) alege delegați la Congresul Asociației în ordinea stabilită de Cărmuirea Centrală a Asociației și înaintea reprezentanți din numărul lor în calitate de membri ai Cărmuirii Centrale;
- 4) alege rezervele membrilor Cărmuirii Centrale a Asociației din numărul delegaților la Congres;
- 5) soluționează și alte probleme incluse în ordinea de zi.

Cărmuirea Filialei Teritoriale

28. Cărmuirea Filialei Teritoriale a Asociației conduce întreaga activitate a filialei în perioada dintre Conferințe și este aleasă pe termen de 5 ani.

1) Ședința Cărmuirii Filialei Teritoriale are loc nu mai rar de o dată pe simestru, iar în caz de necesitate mai des, iar ședința extraordinară se convoacă la inițiativa Președintelui Filialei Teritoriale, la cererea a 1/2 din membrii Cărmuirii Filialei Teritoriale sau la cererea Cărmuirii Centrale.

2) Ședința Cărmuirii Filialei Teritoriale este deliberativă prin participarea majorității membrilor Cărmuirii Filialei Teritoriale. Hotărârile Cărmuirii Filialei Teritoriale se adoptă prin vot deschis a majorității membrilor Cărmuirii Filialei Teritoriale prezenți la ședință.

3) Cărmuirea Filialei Teritoriale asigură executarea hotărârilor Congresului și Plenarelor Cărmuirii Centrale.

4) Membrii Cărmuirii Filialei Teritoriale, inclusiv și Președintele Filialei Teritoriale, pot fi excluși din rândul membrilor Cărmuirii Filialei Teritoriale înainte de expirarea termenului, dacă ei încalcă cerințele prezentului Statut, Regulamentului cu privire la Filialele Teritoriale. Problema se soluționează la ședințele Cărmuirii Filialei Teritoriale.

29. Competența Cărmuirii Filialei Teritoriale a Asociației:

- 1) stabilește numărul delegaților din organizațiile primare la Conferința Filialei Teritoriale;
- 2) alege din rândurile componența sa prin vot deschis președintele și vicepreședintele filialei teritoriale. Remunerarea Contractul individual de muncă cu președintele filialei teritoriale se efectuează încheie în baza procesului verbal al ședinței cărmuirii filialei teritoriale privind alegerea lui acestuia;
- 3) hotărăște problemele determinate prin prezentul Statut în limitele teritoriului său;
- 4) asigură executarea a hotărârilor organelor conducerii locale și a organelor superioare ale Asociației;
- 5) dirijează și controlează activitatea organizațiilor primare, le asigură ajutor practic în hotărârea problemelor sale;
- 6) aprobă raporturile organizațiilor primare cu privire la activitatea lor și adoptă în baza lor hotărâri adoptă decizii cu privire la activitatea organizațiilor primare ale Asociației;
- 7) contribuie la angajarea în câmpul muncii a membrilor Asociației în diverse ramuri ale economiei naționale, precum și la întreprinderi, organizații și instituții ale Asociației situate pe teritoriul lor;
- 8) contribuie la instruirea profesională, îmbunătățirea condițiilor de trai, la organizarea odihnei și măsurilor de întremare pentru membrii Asociației;
- 9) atrage membrii Asociației la participarea activă în viața Asociației, în activitatea de muncă;
- 10) organizează lucrul cultural - instructiv;

11) contribuie la obținerea de către membrii Asociației a studiilor generale, medii-speciale și superioare;

12) examinează cererile, propunerile și plângerile **membrilor Asociației. Adoptă decizii privind acordarea ajutorului material și privind eliberarea de la plata cotizațiilor de membru în cazul examinării cererilor respective; persoanelor cu deficiențe de auz și răspunde la ele în termenul stabilit de legislație;**

13) este responsabilă în fața Conferinței respective și organului superior a Asociației.

30. Președintele Filialei Teritoriale:

1) Președinte al Filialei Teritoriale poate fi orice membru al Asociației, care este la evidență în Filiala Teritorială respectivă și este persoana cu deficiențe de auz, sau fără grad de invaliditate, cu condiția de a însuși limbajul semnelor pe parcursul unui an.

2) Președintele Filialei Teritoriale dirijează activitatea Filialei Teritoriale în perioada dintre Conferințele Filialei Teritoriale și este ales de membrii Cărmuirii Filialei Teritoriale pe termen de 5 ani.

2¹) președintele filialei teritoriale este din oficiu membru al Cărmuirii Centrale a Asociației.

3) În cazul bolii grave, a decesului sau încetării înainte de termen a mandatului Președintelui Filialei Teritoriale, noul Președinte este ales din numărul membrilor Cărmuirii Filialei Teritoriale.

4) Alegerile au loc în ordinea stabilită de prezentul Statut.

Organizațiile primare Asociației

31. Organizațiile primare ale Asociației se creează la locul de trai, întrunind cel puțin 15 membri ai Asociației prin hotărârea Cărmuirii Filialei Teritoriale ale Asociației, și activează în baza prezentului Statut.

Dacă la locul de trai ale membrului Asociației nu există organizație primară, atunci prin hotărârea Cărmuirii Filialei Teritoriale, el se atașază la una din organizațiile primare: orașănești sau de sector (raională) la locul de trai.

În cazuri excepționale, în baza deciziei Cărmuirii Centrale, organizația primară poate fi creată la instituția de învățământ, pe perioada de studii a membrilor Asociației.

Organizațiile primare activează în baza Regulamentului cu privire la organizațiile primare Asociației adoptat de Cărmuirea Centrală.

32. Organul suprem al organizației primare a Asociației îl constituie:

1) Adunarea Generală - pentru organizațiile primare, care includ mai puțin de 100 de membri a Asociației;

2) Conferința - pentru organizațiile primare, care includ mai mult de 100 de membri a Asociației.

32. Organele organizației primare a Asociației sînt:

1) adunarea generală – organ suprem de conducere;

2) biroul organizației primare – organ de conducere permanent.

33. Adunările generale sau Conferințele:

1) se convoacă **nu mai rar decât cel puțin** o dată la 2 ani, iar după caz și mai des. Adunările sau Conferințele de totalizare și alegere a organelor organizației primare se convoacă o dată la 5 ani și sunt se consideră deliberative dacă la acestea sînt prezenți **nu mai cel puțin 50%** din numărul membrilor. În caz de lipsă a cvorumului menționat Adunarea sau Conferința de totalizare se convoacă repetat și se consideră deliberativă dacă la aceasta sunt prezenți **nu mai cel puțin de 25%** din numărul total al membrilor **aflați la evidență în organizația primară.**

2) aleg cenzor.

34. În organizațiile primare unde convocarea Adunărilor generale este imposibilă din cauză separării teritoriale, se convoacă Adunările Împuterniciților.

V. Organele de control și revizie ale Asociației

35. Controlul activității organelor de conducere ale Asociației se desfășurează de Organele de Control și Revizie ale Asociației, care sunt alese de Congres pe termen de 5 ani, în componența stabilită de Congres.

Organele de Control și Revizie ale Asociației efectuează monitorizarea și verificarea activității Statutare ale Asociației, Filialei Teritoriale și organizațiilor primare ale Asociației.

36. Organele de Control și Revizie ale Asociației acționează în baza Regulamentului, aprobat de Congres.

37. Ședințele organelor de Control și Revizie ale Asociației au loc nu mai rar decât odată în an.

38. Organul de Control și Revizie a Asociației este Comisia Centrală de Revizie și Control a Asociației. Comisia Centrală de Revizie și Control a Asociației raportează despre activitatea sa Congresului și este organul superior în raport cu organele de revizie și control a Filialei Teritoriale și organizațiilor primare a Asociației.

39. Din componența sa Comisia Centrală de Revizie și Control alege Președintele, vice - Președintele și secretarul prin vot deschis.

40. Membrii Comisiei Centrale de Revizie și Control a Asociației nu pot ocupa funcții în organele de conducere sau în statele de personal ale Asociației. Membrii Comisiei Centrale de Revizie și Control a Asociației pot asista la ședințele Plenare Cărmuirii Centrale ale Asociației, Cărmuirii Filialei Teritoriale ale Asociației, Biroului organizației primare a Asociației, Conferințele Filialei Teritoriale a Asociației, Adunările generale organizației primare ale Asociației cu vot deliberativ.

41. Organele de Control și Revizie ale Filialei Teritoriale a Asociației sunt Comisiile de Revizie și Control a Filialelor Teritoriale a Asociației. Comisia de Revizie și Control Filialei Teritoriale ale Asociației raportează despre activitatea sa Conferinței (Adunării generale) a Filialei Teritoriale a Asociației și Comisiei Centrale de Revizie și Control a Asociației. Comisia de Revizie și Control Filialei Teritoriale a Asociației este organul suprem pentru organele de control a organizației primare a Asociației. Membrii Comisiei de Revizie și Control Filialei Teritoriale a Asociației pot asista la ședințele Cărmuirii Filialei Teritoriale ale Asociației și Biroului organizației primare a Asociației cu vot deliberativ.

42. Organul de Control și Revizie organizației primare a Asociației este Cenzor organizației primare a Asociației. Cenzorul organizației primare a Asociației raportează Adunării generale organizației primare a Asociației și Comisiei de Revizie și Control Filialei Teritoriale ale Asociației. Cenzorul organizației primare a Asociației poate asista la ședințele Biroului organizației primare a Asociației cu vot deliberativ.

43. Organele de Control și Revizie în limita competenței sale exercită anual controlul financiar-economic a activității organelor de conducere a Asociației, comitetului executiv a Asociației, Filialei Teritoriale, organizației primare. Despre rezultatele controlului informează Plenara Cărmuirii Centrale, Cărmuirea Filialei Teritoriale, Biroul organizației primare ale Asociației respectiv.

44. Finanțarea activității organelor de control și revizie a Asociației se efectuează din contul bugetului Asociației în baza planului de cheltuieli aprobat anual.

V¹. Organul de supravegere al Asociației

44¹. Supravegherea activității Asociației este efectuată de către organul de supravegere al Asociației – Consiliul de Supraveghere (în continuare – Consiliul), care este compus din cel puțin trei membri.

44². Membrii Consiliului se aleg la Congresul Asociației pentru un termen de 5 ani.

44³. Membrii Consiliului aleg din componența sa președintele Consiliului.

44⁴. Membrii Consiliului nu pot fi:

- membri ai organului executiv al Asociației;
- afiliați, rude sau afini până la gradul III inclusiv.

44⁵. Membrii Consiliului sînt obligați:

1) să urmărească pentru ca:

- deciziile organelor Asociației să fie adoptate în mod transparent, în conformitate cu legislația în vigoare și cu respectarea regimului conflictului de interese;
- persoanele, care ocupă funcții în organele Asociației, să respecte politicile Asociației, să îndeplinească obligațiunile de serviciu obiectiv, imparțial, conștiincios și să nu folosească situația de serviciu în interesul personal.

2) să întreprindă măsurile necesare orientate spre excluderea conflictelor de interese și a încălcărilor prevederilor legale în vigoare din activitatea Asociației.;

44⁶. Consiliul este obligat să informeze congresul Asociației despre lucrul efectuat.

VI. Condițiile și ordinea primirii, demisionării și excluderii membrilor Asociației

45. Membri ai Asociației pot fi cetățenii Republicii Moldova, cetățeni străini și persoanele apatride, cu domiciliul permanent în Republica Moldova, care au atins vârsta de 18 ani, recunosc prezentul statut Asociației și, participă activ la activitatea Asociației și achită cotizația de membru.

Nu pot fi membri ai Asociației persoanele lipsite de capacitate de exercițiu și persoanele condamnate la privațiune de libertate.

46. Persoanele, care doresc să devină membri ai Asociației, depun cerere în scris la Cărmuirea Filialei Teritoriale, conform Regulamentului cu privire la evidența membrilor Asociației.

47. Dobândirea calității de membru a Asociației se efectuează la ședințele Cărmuirii Filialei Teritoriale prin vot deschis. Calitatea de membru al Asociației obține persoana pentru care au votat prin vot deschis majoritatea membrilor Cărmuirii Filialei Teritoriale și care a achitat taxa de aderare - 5 lei și taxa pentru carnet de membru -15 lei. Membrului Asociației i se eliberează carnet de membru conform modelului stabilit. Refuzul de confirmare a calității de membru al Asociației poate fi atacat în organul superior a Asociației.

48. Modul de evidență al membrilor Asociației, precum și de transferarea acestora la altă organizație primară este stabilit prin Regulamentul cu privire la evidența membrilor Asociației, aprobat de Cărmuirea Centrală Asociației.

49. Pentru încălcarea cerințelor prevăzute de prezentul Statut față de membrul Asociației prin hotărârea Cărmuirii Filialei Teritoriale a Asociației, pot fi aplicate diferite măsuri de influență, inclusiv și excluderea. Hotărârea cu privire la aplicarea sancțiunii se adoptă prin vot deschis cu votul majorității membrilor Cărmuirii Filialei Teritoriale.

50. Problema cu privire la excluderea din rândul membrilor Asociației se soluționează la ședința Cărmuirii Filialei Teritoriale a Asociației, unde acesta se află la evidență. Hotărârea privind

excluderea se adoptă prin vot deschis cu votul majorității membrilor Cărmuirii Filialei Teritoriale. Această hotărâre poate fi atacată în organele ierarhic superioare ale Asociației în decursul a două luni.

51. Încetarea calității de membru al Asociației are loc:

- 1) din proprie inițiativă în baza unei cereri scrise;
- 2) în cazul încălcării cerințelor prezentului Statut;
- 2¹) prin decizia cărmuirii filialei teritoriale în caz de neachitare la timp a cotizației de membru;
- 3) în cazul condamnării cu pedeapsa privațiune de libertate.

VII. Drepturile și obligațiile membrilor Asociației

52. Membrul Asociației are dreptul:

- 1) să aleagă și să fie ales în toate organele de conducere a Asociației, cu excepția cetățenilor străini;
- 2) să-și înainteze candidatura pentru participarea la alegeri la orice funcție în organele Asociației;
- 3) să participe la dezbateri și soluționarea problemelor din ordinea de zi a adunărilor membrilor Asociației;
- 4) să înainteze propuneri cu privire la îmbunătățirea activității Asociației;
- 5) de a se adresa cu întrebări, cereri și propuneri în orice organ al Asociației;
- 6) să participe la lucrările adunărilor, birourilor organizațiilor primare, ale plenarelor Asociației.

53. Membrul Asociației este obligat:

- 1) să respecte prevederile prezentului Statut, hotărârile organelor electivă, să participe activ la activitatea uneia din organizațiile primare ale Asociației;
- 2) să respecte legislația în vigoare a Republicii Moldova, drepturile și interesele membrilor Asociației;
- 3) anual să achite la timp cotizațiile de membru în cuantumurile următoare:
 - a) pentru locuitorii din localitățile urbane - 20 lei;
 - b) pentru locuitorii din localitățile rurale - 10 lei;
 - c) pentru pensionarii din localitățile urbane - 15 lei;
 - d) pentru pensionarii din localitățile rurale - 10 lei.;

VIII. Activitatea economică a Asociației

54. Asociația are dreptul să desfășoare activitate economică exclusiv pentru realizarea scopurilor și sarcinilor prevăzute de prezentul Statut.

54¹ Asociația este în drept:

- să presteze servicii de interpretare a limbajului mimico-gestual;
- să deie în chirie bunurile proprii;
- să presteze servicii tipografice;
- să presteze servicii de editare.

55. Asociația este în drept să creeze întreprinderi specializate, alte tipuri de organizații economice, care să posedă drepturi prevăzute pentru persoane juridice, pentru a asigura încadrarea în câmpul muncii a persoanelor cu deficiențe de auz dizabilități, în conformitate cu Legea privind la protecția incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

56. Relațiile dintre Asociație și întreprinderile create de ea se bazează pe contractul încheiat între ele, conform **Legii cu privire la asociațiile obștești**, Legii privind societatea pe acțiuni, Legii cu privire la societățile cu răspundere limitată și Legii cu privire la antreprenariat și întreprinderi.

Contractul definește următoarele dispoziții principale:

a) angajarea în câmpul muncii persoanelor cu deficiențe de auz și ponderea acestora în numărul total de angajați;

b) rezolvarea problemelor sociale;

c) formarea profesională a persoanelor cu deficiențe;

c¹) transferarea de mijloace financiare în fondul centralizat al Asociației;

d) sursele de formare a veniturilor.

57. Întreprinderile specializate ale Asociației poartă răspundere pentru integritatea și majorarea patrimoniului aflat în gestiune în conformitate cu legislația în vigoare a Republicii Moldova.

58. **Întru Pentru** realizarea scopurilor statutare întreprinderile specializate și alte organizații ale Asociației contribuie la bugetul acesteia cu plăți, în ordinea și **mărimile stabilite de lege cuantumul prevăzute de contractul încheiat cu luarea în considerare a deciziei Cîrmuirii Centrale privind transferarea mijloacelor în fondul centralizat al Asociației.**

IX. Proprietatea Asociației

59. Proprietatea Asociației este ocrotită de legislația Republicii Moldova.

60. Asociația poate avea în proprietate orice patrimoniu necesar pentru asigurarea activității prevăzute de prezentul Statut. Excepție fac obiectele, care, în conformitate cu legislația Republicii Moldova sau cu convențiile internaționale, la care Republica Moldova este parte, se află în proprietatea exclusivă a statului.

61. Proprietatea Asociației include:

1) Acțiunile întreprinderii specializate “Bujor-Prim” SA, cu sediul în mun. Chișinău, str. L. Tolstoi, 63;

2) Acțiunile întreprinderii specializate “Prim-Plonjor” SA, cu sediul în mun. Bălți, str. Șciusev, 1;

3) Acțiunile întreprinderii specializate “Sadacus” SA, cu sediul în mun. Bălți, str. Biruinței, 51;

4) Partea socială întreprinderii specializate “Interplast” SRL, cu sediul în mun. Chișinău, str. Pădurii, 8;

5) Partea socială întreprinderii specializate “Relaxare-SM” SRL, cu sediul în mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 1;

5¹) Aportul în capitalul social al întreprinderii specializate „Silans” SRL cu sediul în mun. Chișinău, str. Independenței, 34;

5¹) Aportul în capitalul social al întreprinderii specializate „Univer-mol” SRL cu sediul în mun. Chișinău, str. Pădurii, 8;

6) Mijloacele bănești și alt patrimoniu, care se află în bilanța Asociației și utilizate în conformitate cu scopurile și sarcinile prevăzute de prezentul Statut.

7) Patrimoniul predat în gestiunea Casei Republicane de Cultură a Surzilor din Moldova;

8) Patrimoniul predat în gestiunea Federației Sportive a Surzilor din Moldova.

62. Proprietatea Asociației se formează din:

1) taxe de **înscrisoare** aderare și cotizații de membru; **anuale, care constituie:**

- taxa de **înscrisoare** - 5 lei;

- **cotizațiile de membru:**

a) pentru locuitorii din localitățile urbanistice - 20 lei;

- b) pentru locuitorii din localitățile rurale - 10 lei;
- c) pentru pensionarii din localitățile urbanistice - 15 lei;
- d) pentru pensionari din localitățile rurale - 10 lei;
- carnetul de membru (pentru membrii noi) - 15 lei;

2) donații **provenite** de la sponsori și din acte de caritate în conformitate cu Legea cu privire la filantropie și sponsorizare;

3) **Venituri din încasări de la** petrecerea lecțiilor, expozițiilor, activităților sportive **etc și al-tor activități;**

4) venituri din activitate economică, de producere și altă activitate de **antreprenariat întreprin-zător;**

5) venituri din tranzacțiile civile;

6) transferuri în fondul centralizat al Asociației de către întreprinderile specializate;

7) venituri de la prestarea serviciilor de interpretare a limbajului mimico-gestual;

8) venituri de la darea în chirie a bunurilor proprii;

9) venituri de la prestarea serviciilor tipografice;

10) venituri de la prestarea serviciilor de editare;

11) venituri **realizate** din activitate economică externă **și din implementarea unor proiecte;**

12) **mijloace financiare obținute în urma desemnării procentuale;**

13) alte **venituri încasări** neinterzise de legislația în vigoare a Republicii Moldova.

63. Proprietatea Asociației

1) Subiect al dreptului de proprietate asupra întregului patrimoniu este însăși Asociația, care este persoana juridică. Dreptul de posesie, folosință și dispoziție a patrimoniului Asociației îi aparține Cărmuirii Centrale a Asociației. Membrii Asociației, fondatorii ei și persoanele particulare nu au drept la proprietate asupra imobilului, inclusiv după procesul reorganizării și lichidării Asociației. Subdiviziunile Asociației au drept de administrare a patrimoniului transmis de către proprietar. Imobilul a Asociației nu poate fi folosit în calitate de gaj pentru primirea creditelor;

2) Dreptul de gestionare a pachetului de acțiuni în capitalul social al unei societăți pe acțiuni sau a cotei în capitalul social al unei societăți cu răspundere limitată aparține Cărmuirii Centrale, care numește din componența sa reprezentanții în societățile comerciale corespunzătoare și eliberează procurile în modul stabilit (nu mai puțin de trei oameni pentru fiecare întreprindere). Activitatea reprezentanților se reglementează de legislația în vigoare (Legea Republicii Moldova privind societățile pe acțiuni; Legea Republicii Moldova cu privire la societățile cu răspundere limitată), precum și de Statutul Asociației.

X. Finanțarea activității Asociației

64. Activitatea Asociației se finanțează din contul mijloacelor proprii.

65. Veniturile din activitatea economică și de producere și alt tip de activitate de antreprenariat a Asociației nu pot fi împărțite între membrii Asociației și sunt folosite exclusiv pentru realizarea scopurilor și sarcinilor statutare.

66. Mijloacele bănești formează fondul centralizat pentru finanțarea activității Asociației. Mărimea și principiile formării bugetului Asociației pe venituri se determină de Plenara Cărmuirii Centrale. Mărimea transferurilor de la Societățile pe Acțiuni și Societățile cu Răspundere Limitată în fondul centralizat se determină de Adunările generale ale **actionarilor Societăților pe Acțiuni și a asociațiilor Societăților cu Răspundere Limitată reprezentanților fondatorului societăților pe acțiuni și a societăților cu răspundere limitată și se aprobă anual de către Cărmuirea Centrală.** Mijloacele Asociației se cheltuiesc conform planului financiar aprobat de Cărmuirea Centrală, în conformitate cu bugetul Asociației.

67. Mijloacele bănești ale Asociației se păstrează în instituțiile financiare.

68. Toate documentele financiare, bancare, actele juridice, procurile și alte angajamente se semnează de Președintele Asociației.

XI. Modificarea și completarea Statutului Asociației

69. Propunerile privind modificarea și completarea Statutului **Asociației** se înaintează în perioada desfășurării campaniilor electorale în organizațiile primare, la Conferințele Filialelor Teritoriale Asociației și se transmit la Comisia pentru modificarea și completarea Statutului Asociației al prezintă Cărmuirii Centrale pentru **dezbatere examinare** și elaborarea proiectului **respectiv Statutului**.

70. Proiectul Statutului **Asociației în redacție nouă și proiectele privind introducerea unor modificări și completări în Statutul în vigoare al Asociației** se examinează la **ședința Plenarei de către** Cărmuirea Centrală și se înaintează prezintă Congresului Asociației pentru aprobare.

71. Statutul se adoptă prin vot deschis a majorității delegaților prezenți la Congres.

72. În măsura intrării în vigoare a noilor acte legislative și normative ale Republicii Moldova, Cărmuirea Centrală are dreptul să introducă modificări și completări respective în Statutul Asociației, cu aprobarea ulterioară la Congresul următor. Modificările și completările se consideră adoptate dacă au votat majoritatea membrilor Cărmuirii Centrale Asociației.

XII. Încetarea activității Asociației

73. Cărmuirii Centrale Asociației i se acordă dreptul la reorganizarea și lichidarea întreprinderilor specializate, organizațiilor și instituțiilor Asociației.

74. Activitatea Asociației încetează în cazurile:

- 1) reorganizării prin fuziune, dezmembrare sau transformare;
- 2) dizolvării.

75. Reorganizarea Asociației se realizează prin decizia Congresului, iar patrimoniul ei se transmite persoanelor juridice nou-constituite în modul prevăzut de Codul Civil.

76. Asociația se dizolvă prin decizia Congresului sau prin hotărârea instanței de judecată.

77. Bunurile rămase după dizolvarea Asociației și executarea creanțelor creditorilor sînt folosite pentru realizarea scopurilor și sarcinilor statutare. Decizia privind folosirea bunurilor rămase se publică în presă.